

Locuinta Redactorului

si

Cancelleria Redactoarei

in

Strada Morarii Nr. 12.

Scrierile nefrancate nu se voru primi decat numai de la corespondinti regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramsi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercial si economic.

Va este Mercuri-a, Vineri-a si Domineca.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

pre triluniul IV (oct.-dec.) 1870.

Incepand cu 1. octombrie st. v. triluniul IV (oct.-dec.) al anului curint, rogam pre p. t. doritorii de a avea acestu diurnal, se binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea pana la acestu terminu.

DD. abonati, alu caror abonamentu espira cu finea triluniului iuliu-septembrie, voru binevoi a-si reînnoi, fara intardare, abonamentele, er pre acel DD. abonati, cari n-au respunsu inca pretinu de prenumeratiune, i rogam, se binevoiesca a-si rafut sotocetele.

Pretinu de prenumeratiune se poate vedea in fruntea foiei; remane si pre viitoru acolu-a-si.

Ne rogam a se scrie legibili si pre ciesu: numele, locuinta, posta ultima si posta principale.

Administratiunea.

Adunarea pentru înființarea teatrului romanu de dñece de Carpati.

Siedintia a doua, tienuta in Deva, 5. oct. a. c.

(Fine.)

La §-ulu 10, dlu advacatu Nicola face urmatoriul amendmentu: „Resedintia comitetului este de-o-cam-data Pest'a.“ — Se primește.

Dlu Nicola doresce, ca in §. 11, dupa cuvintele: „Comitetul se compune din siepte membri, anume: unu presedinte, unu vice-presedinte, se se intercaleze: cari totu-una-data voru fi si presedintele si vice-presedintele societății.“

Dlu presedinte, dr. Iosifu Hodosiu, stileaza propunerea vorbitorului antecedinte estu-modu: „Comitetul se compune din siepte membri, a nume: din presedintele si vice-presedintele societății, din doi secretari, unu cassariu si din alti doi membri.“ — Se primește cu unanimitate.

Dlu protopopu Aug. Popu doresce, ca membri fundatori se aiba votu decisivu in adunările comitetului. — Pipo si, advacatu, primește, in principiu, acesta propunere, inse e de opinionea, ca numitii membri se aiba numai votu consultativu. — Iosifu Vulcanu, Secula si parintele Butariu combatu propunerile de mai susu, cari se si respingu.

Rds. Domnu S. Balintu face, cu privire la aline'a prima din §-ulu 11, urmatoriul amendmentu: „Afara de presedinte si vice-presedinte, comitetul se constituie pre sine insu-si.“ — Dlu Ios. Vulcanu doresce, ca adunarea se alega si pre cei-a-alti oficiali ai comitetului. Aug. Popu si Danila pledeaza pentru stergera alineei din discusiune, era I. Frantea partenesce propunerea dlu Vulcanu. — Se adopta propunerea, facuta de dlu Vulcanu, era aline'a respectiva se elimineaza.

Relativu la §-ulu 12, dlu advacatu Pipo si propune substituirea espressiunei „subcomite“ cu „agenture.“ — Danila se dechiară pentru tecstu, de ora-ce subcomitetul consiste din mai multi membri, precandu agentur'a o pota forma si numai unu omu singuru, si asié subcomitetul va pota desvolta una activitate mai mare, de cătu agentur'a. I. Simionas si doresce, ca comitetul se numesca numai agenti particulari. — Lazaru Petco voiesce se se dica, in locu de „subcomite“, numai „comite.“ — Iosifu Vulcanu propune, ca §-ulu din cestiune se se modifice estu-modu: „Comitetul va forma comite filiale pentru promovarea scopului Societății.“ — Adunarea adopta acesta modificatiune.

§-ulu 13. se admite fara observare. La §-ulu 14., care trateaza despre tienera siedintelor comitetului, dlu advacatu Nicola face urmatoriul amendmentu: „Pentru luarea de concluziuni valide, se recere presinti'a a patru membri cu presedintele.“ — Secula doresce reducerea acestui numeru la 3 membri, si se se dica: „Pentru luarea de concluziuni valide, se recere presinti'a de celu putienu 3 membri cu presedintele.“ — Se acceptea amendmentul dlu Secula.

§-ii urmatori 15 si 16 se admitu fara observare. — Relativu la §-ulu 17, parintele Butariu propune, ca banii incassati se se depuna in unu asemene locu, de unde se se pota ajutora si imprumutata poporului, din care causa, capitalul se se intrebuinteze numai spre ajutorarea si imprumutarea poporului romanu, imprumutandu-se numai acel-a cari, cu 3 lune mai innainte, se voru si facutu membri ai societății. — D. Vulcanu primește cu bucuria ide'a vorbitorului antecedinte, si doresce ca acel-a se servesa de indreptariu pentru comitetul ce se va alege. — Nicola e de parerea, ca aceasta idea se se exprima, in Statute, prin urmatoriele: „Imprumuturi din fondul societății teatrale potu radică numai membrii societății.“ — D. Secula nu vede practicabila ide'a parintelui Butariu, dreptu-acela partenesce tecstu projectului. — Submiendu-se la votu propunerea cestiunata, se respinge si se primește tecstu §-ulu.

§-ii 18, 19, 20 si 21 se primește fara modificare. D. Secula propune, ca dupa §-ulu 21 se redacteze unu paragrafu nou, §. 22, in care se se dica, ca Statutele societății se potu schimbă dupa impregiurări. — Dlu presedinte, dr. Iosifu Hodosiu, stileaza propunerea din cestiune estu-modu: „§. 22. Adunarea generala pota modifica aceste statute, inse fara de a schimbă scopulu societății.“ — Se primește cu unanimitate.

D. I. M. Moldovanu propune ea paragrafu nou, care va forma §. 23, ca societatea, la casu candu nu va numeră neci 7 membri ordinari, se va privi de dissolvata, era avere ei va trece la Asociatiunea transilvana pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu. D. Iosifu Vulcanu nu pota admite paragrafalu, projectatu, din cauza că acestu-a se eschide prin §-ulu antecedinte, in care se dice apriatu, ca scopulu societății nu se pota schimbă. — D. Lazaru Petco primește propunerea dlu I. M. Moldovanu, inse face amendmentul, ca fondul teatralu, care dupa dissolvarea societății va trece la Asociatiunea transilvana, se se administreze prin unu organu propriu si numai spre scopulu teatrului. — Noulu §-ulu dlu Moldovanu se primește cu amendmentul dlu Lazaru Petco, redactatu estu-modu: „§. 23. Societatea se va privi dissolvata, candu nu va mai numeră neci 7 membri ordinari, cari se compuna comitetul, in care casu avere ei va trece in administratiunea Asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu, inse numai spre scopulu înființării teatrului romanu.“

§-ulu 24 se primește fara observare. — Dupa terminarea desbaterei speciale, dlu presedinte invita adunarea a procede la alegerea comitetului de 7, prevedutu in §-ulu 11 din Statute. — Se alegu cu aclamatiune domnii: dr. Iosifu Hodosiu, presedinte; dr. Andrei Mocioni, vice-presedinte; Iosifu Vulcanu si dr. Iosifu Galu, secretari; Vincentiu Babesiu, cassariu; Aleandru Romanu si Petru Mihali, membri ai comitetului.

Dupa acel'a, dlu presedinte roga adunarea a transpune comitetului noualesu raportulu comitetului de cinci din Bud'a-Pest'a; totu-de-una-data o invita a decide, conformu §-ului 9. litera g), locul si tempulu venitoriei adunari generali. Dupa una consultare mai lunga, se decise, ca venitoria adunare generale se se tienă in cetatea Satu-Mare, era tempulu sa defiștu pre prima iunioru, 1871.

Dlu Iosifu Vulcanu ofere diuariul său „Familia“ de organu oficialu alu societății teatrale,

Pretinu de prenumeratiune:
Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siese lune 6 " " "
Pre anul intregu 12 " " "

Pentru Romani:
pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei v.
" 6 lune 15 " = 15 " "
" 3 " 8 " = 8 " "

Pentru Inserțiuni:
10 or. de linie, si 30 or. tașa timbră pentru fisece care publicatiune separatu. In locul deschis 20 cr. de linia.
Un exemplar costă 10 cr.

publicandu gratuitu tote actele adunărilor gene-rali, precum si ale comitetului. — Se primește cu aplause.

Dlu Simeonu Pisso relateaza, că venitul cu-ratu alu concertului, arangiatu in favorulu fondul teatrului nationalu, face 152 fl. v. a. si unu galbenu.

Dlu Iosifu Vulcanu propune a se vota multiumita protocolara Domnisioreloru si domni-loru, cari au bine-voitu a participa la concertul arangiatu in favorulu fondul teatralu. — Adunarea insarcină pre dlu Simeonu Pisso, ca se esprime multiumirea adunării domnisioreloru si domnilor diletanti.

Rds. D. Simeonu Balintu propune a se alege una deputatiune constataria din doi membri, cari se esprime proprietarilor casinei multiumita adunării pentru că au concesu ea siedintele se se tienă in localitatea casinei. — Se alese domnii Petru Draghi si Isaila Moldova-nu.

Dlu Borhă propune se se esprime multiumita protocolara presedintelui si secretarilor sie-dintelor, precum si comitetului de cinci, alesu de inteligint'a romana din Bud'a-Pest'a. — Se primește cu aplause viue.

Dupa acea, se alege una comisiune de trei, in personele domnilor Georgiu Cicalanu, Pipo si Ionu Papu, pentru verificarea procesului verbalu alu siedintiei de asta di.

Dlu dr. Iosifu Hodosiu, multiumindu membrilor adunării pentru atentiuina inordata, cu care au urmarit desbaterile siedintiei de asta di, si-je remasu bunu pana la revedere in Satu-Mare, si parasesce sal'a siedintelor intre aplau-sele cele mai caldurose si viue a le publicului.

Si cu acel'a, siedintia a doua si ultima s'a inchiiaiatu la 2 ore si diumatate. La 3 ore, una cununa frumosa de ospeti s'a intrunitu la unu banchetu in cas'a dlu protopopu Ioanu Papu, unde au petrecut pana catra 6 ore. Sera a avut locu unu balu splendidu, despre care vi voiu raportă en alta ocasiune.

Inainte de a inchiaia raportulu meu, mi tienu de detorintia a indreptat una sminta forte neplaca-ta pentru mine. Anume, in raportulu meu din Nr. tr. alu „Fed.“ s'a pusu in cteva locuri nu-me: Gusti in locu de Augustinu Popu. Neavandu onorea d'a cunosc pre respectivulu domnui, lu rogu se me escuse pentru acesta gre-siea fara de voia.

Unu osp.

De pre campulu resbelului.

Scirile, ce le primim de pre campulu resbe-lului, se reduc tote la pregatirile armatei nem-tiesci pentru bombardarea Parisului carea, con-formu telegramelor prusesci, va avea se se incepe in un'a din dtele d'ntre 14. si 18. oct. Causa, că bombardarea s'a amenat atatu de tardiu, con-siste, dupa butelinelor prusesci, in dificultatile cele mari, cu cari sunt legate transporturile tunurilor grele de assediare, fiindu că francesii au stricatu tote comunicatiunile cu Parisulu, precum si podu-riile de preste fluviulu Marne.

Relativu la erumperea francesilor din 30. sept., diuariulu „Indépendance Belge“ publica ur-matorile date, primite din Parisu, in 1. oct., prin posta aeriana: „Ieri, vineri, in 30. sept., la 4 ore demaneti, trupele facura una erumpere din fortulu Bicêtre. Lupta s'a inceputu de brigad'a du Moulin, la carea au participat apoi regimentul 9., mai multe batalioane din regimenterle 39., 44., 69., 70., 71., 90. si 93., batalionul 35 alu garde mobile (Vendée), 4 scadrone de gendarmi, 2 de spahis si diumatate din unu regimentu de ar-tilleria.

Acesta esplorare ofensiva intru atat'a n'are nei unu rezultat, incat trupele si-au tie-nutu pusetiunile loru de mai innainte; inse-

considerandu perderile suferite cu aceasta ocazie, lupta a fostu seriosa; ca-ci singuru numai brigada du Moulin a perdu 59 morti, 309 raniti, 200 perduți, prin urmare cam la 600 incapabili de bataia. — Trebuie luat apoi in consideratiune, ca la aceasta lupta au participat opti brigades. De toti sunt cam la 1500—1800 raniti; fectorii mai greu raniti fure transportati in palatiulu industrialu.

Aici afaramu despre scopul actiunii de ieri; prusii au fostu ocupat satele Thiars, Gey si Chevilly, cari jacu intre Versailles, Sceaux, Choisy-le-Roi si Plessis-le-Piquet. Se scia, ca ei s-au fortificat in tienutul acelui-a, deci trebuiau se se alunge de acolo, pentru ca estu-modu se se pota strică batterele, pre cari le-au fostu facutu contr'a fortificatiunilor Parisului. Totu-una-data se mai scia si acea, ca in Choisy-le-Roi s'a concentrat una massa mare de trupe; alte colone s'a adunat in padurile, cari se estindu in vecinetea de la Vendres, Vitry si Montrouge.

Unu sunet de tunu signalisà, la 4 ore, pre inimicu, care parasise padurea de la Clarmart si Vitry; elu innaintà in doue linie paralele spre sieul de la Villejuif. Trupele francescse lu acceptara si lu respinsera prin unu focu bine nutritu pana la case. Mai de parte nu potura innaintà; satul fù aperat. Numai decat resunà comanda cunoscuta : La bajonet!

Dupa acea urmà una lupta inversiunata. — Acestu-a e casulu primu de la inceputul resbelului, candu trupele pedestre ale ambilor inimici stetera peptu la peptu; trei msi de prusi remasera pre campulu luptei, era restul o loà la fuga, si numai cartileri potu se se resiste atacului francescru. Ei trebuia se ceda, lasandu dupa sine 24 tunuri prusesci, cari le-au fostu ocupat. — Totu in tempulu acestu-a, generalul Ducrot a eruptu cu 14 batalione in partea cealalta a cetătii, prin port'a Maillot; elu s'a rentorsu in dereru numai noptea, dupa ce a fostu cutrericatu in zedaru totu tienutulu de la Bougival; se pare, ca prusii au parasit aceste puncte.

Scirile mai recenti ni spunu despre mei multe lupte, intemplate in partie de la fluviulu Loire, si anume, la Pithiviers, Touy, etc.; deci nu iucapem nea una indoioela, ca armata nemtiesca e resoluta a strabate la fluviulu Loire, pentru ca se impede formarea nouei armate francescse de acolo. — Francesci apera cu bravura mare aceasta linia, si asié nemtii si voru poté ajunge scopulu numai cu sacrificie mari. Conformu scirilor d'in Chalons, francuirei atacara, in 9. oct., una escorta prusesc cu tunuri assediatorie pre drumulu ce duce de la Neuteuil la Meaux, causandu-i perderi sensante. — Bombardarea cetăti Breisach s'a inceputu in 7. oct., s'erla la 8 ore si diumetate, din trei parti, si anume, din sudu, vestu si nordu. Focul s'a sistat la 11 ore si diumetate, si fù suscepit de nou in 9. l. e., la 7 ore si diumetate demantia.

Scirile diuariului „Journal officiel“ d'in Parisu confirmă raportului ministrului de resbelu, conformu carui a in Parisu se afla 280.000 garde natiunale, 80.000 garde mobile, 20.000 francuirei si 150.000 trupe bine inarmate. Una esplorare, facuta in 5. oct., a succesu pre deplinu; din Mont Valerien s'a impuscatu a supr'a aradicaturelor d'entre St. Cloud si Bougival; inimicul fure scosu d'in Bougival cu projectile marinarie. — Una proclamatiune a guvernului republican comunica, ca in departemente s'a formatu degia doue armate, constatatorie din cete 80.000 fectori, si ca una a trei-a armata se va forma cete mai curundu. — Dupa unu telegramu d'in Ham, datat d'in 8. oct. garda natiunala a respinsu d'in St. Quentin 1200 prusi, cari s'a retrazu spre Rilemont. Scirile d'in Tours ni spunu, ca ministrul Gambetta a sositu acolo, si a emis u proclamatiune cetea de departamente, in carea dice, ca guvernul republican a aflatu Parisulu fara tunuri si fara arme; ince acum'a are 400.000 garde natiunale bine inarmate, 100.000 garde mobile si 60.000 trupe regulate. In oficine se versa tunuri. Femeile gatescu pre tota diu'a unu milionu de patron. Fiasce-care batalionu din garda natiunala are 2 mitailleuse, si va primi tunuri campestre. Forturile sunt provediute cu artilleria escelenta. — Fortificatiunile cetătii sunt provediute cu 3800 tunuri, si santiurile sunt ocupate de garda natiunala.

Conformu telegramelor d'in Tours, date in 11. oct., prusii renoira, in 10. oct., atacul contr'a Cherizy-ului la Dreux, ince pana la 6 ore fure respinsu prin resistinta energiosa a poporatiunei; artilleri-a loru tienu pusetiunea; inimicul aprinse una parte din Cherizy, precum si mai multe sate. — Comandantele supremu alu corporu 15 de armata relateza ministrului de resbelu, ca cetatea Artenay, unde posta brigad'a Longuere

si unele companie de venatori, fù atacata si occupata, in 10. l. e., de inimicu cu poteri prevalente. Generalul Reyan veni in ajutoriulu cetătii cu cinci regimenter, patru batalione si cu una batteata, ince trupele francescse, dupa ce au resistat pana la 2 ore si diumetate, fure respinsu in padure, pre carea comandantele supremu o tiene ocupata si o va apera cu totu pretiulu; prusii au fostu in numeru prevalente, mai alesu in artilleria. — Dupa unu telegramu d'in Brussel'a, la Parisu s'a intemplatu una lupta formală intre trupele bavarese si prusesci. Bavaresii au protestat, ca pre totu-tin-dea se innalzia numai standarde prusesci.

Economicu.

Sistemele de agricultura la Romani. *)

Pentru ca pamentul nu numai se-si conserve poterea ci se devina din ce in ce mai productivu, accentuam, vorbindu despre rotatia carea ar fi a se introduce, dupa parerea nostra, in regiunile memorate, — ca avemu trebuinta de balegariu, si a nume la ogora pentru fia-care jugeru 350 centenarie, preste totu : $350 \times 20 = 7000$ cent., er la fructele sapatorie (cucurudiu, s. a.) pentru fia-care jugeru 175 cent., preste totu : $175 \times 20 = 3500$ cent., in suma: 10,500 cent. balegariu.

Ca se potem produce aceasta cantitate de balegariu, ni-ar trebui se avemu 4565 cent. fenu sau alte fructe in asta valore.

Avendu in vedere calculul de mai inainte, producția nostra dupa semenaturele de toamna (rapitia si grâu), la oalta 60 jugere, este à 1 jugeru de grâu 35 cent., preste totu : $35 \times 40 = 1400$ cent. paie à 1 jug. rapitia 30 cent., in suma : $30 \times 20 = 600$ " " dupa semenaturele de primavera, jugerulu à 20 cent., $20 \times 20 = 400$ " " dupa fructele sapatorie, jugerulu à 50 cent., $50 \times 20 = 1000$ " " Sum'a : 3400 centenarie

paie si cocieni. Ince paiele nu au nece odata valoarea fenu, ci $1\frac{1}{2}$, — 3 cent. paie se considera egalu cu 1 cent. fenu; dar, luandu unu terminu mediu-lociu, se pota dice ca 2 cent. paie sunt egalu cu 1 cent. fenu, asié dara din sum'a de susu avemu 1700 cent. fenu; la acestea a avemu se mai adangemu fenu caseigatu de pre cele 10 jugere ogora, semenate cu nutretiu, unde amu calculat dupa fia-care jugeru doue cara si carulu lu vomu înă cu 10 cent. sau jugerulu cu 10 cent., adeca $10 \times 20 = 200$ cent., in suma ($1700 + 200$) 1900 cent. fenu; potem luă inca, ca din fructele de primavera se voru nutri la mosca adusa ca exemplu, la diferite animale, 500 cent., in fenu 1000 cent., si asié amu avé se mai suplinim 1700 cent. fenu. Pentru ca se potem cascigá acestu fenu, amu avé trebuinta de 34 jugere fene si 20—24 jugere fene artificiali, pentru-o sciutu este, ca trifoliul si lucern'a ni dau multu mai mare venitul decat grâu semenat in padinu aratu de doue ori.

I. Chitu.

(Va urmă.)

Racsia, oct. 1870.

— Hirmondă-nu despre romani. —

Olah vakandokok (soboli romani). — Unguri, ca singuri amici ai romanilor.

Esista unu diurnal magiaru, intitulatu „Hirmondă“, pre care multi d'intre on. lectori ai „Federatiunei“, credu ca lu cunoscu. Acestu diurnal este renomitu numai din cauza ca, pentru bani, primesc si macina in mora redactiunei sale totu ce domnii de la potere i baga in cosiu. Nenorocirea ince pentru domnii de la potere e, ca mora neprincipului morariu, respective redactoru, nu produce decat taritie, cari nu potu avé altu destinu, decat de a se aruncă in valul rimatorilor.

Eu cunoscu acestu diurnal, dar nu cugete cineva, ca mi-asu si datu dora eu denarii pentru elu, nu, feresca me Ddieu, ci numai din gratia generosului guvern, care tramite, in daru, fia-carei comune cete unulu, ba si cete doue exemplarice. Si chiaru acestu-a este nascalul meu, ca lu cunoscu, ca-ci sofismele cornute ale acestui diuariu mi facu adese sange ren, de ora-ce redactorulu abu, care preteinde si vră se treca de liberalu, este celu mai mare inimic alu romanilor, cari lupta pentru libertate.

Asi in numerulu prossimu, pare-mi-se 71., diuariulu din cestiu ne salta cu cuvintele : Olah vakandokok (soboli romaneschi), urmate de vre-o cete-va orduri pline de sarcasme despre Romania, I. Brateanu, Rosetti, si Baleanu, carorul-a redactorulu numitului diuariu nu e demnu se li deslege nece chiaru curelele incalciamintelor.

Nu voiescu a pasi cu dinsulu pre arena de lupta si a-lu combate cu argumentele ratiunei, ca-ci acesta, ori si cum, mi-ar derogă, si nu voiescu cu atat'a mai putinu, pentru ca Dsa n'a argumentatu nimicu, ci a scrisu numai in ventu, negru pre albu; cu tote acestea nu potu se nalu intrebui, cam asié intre patru ochi, ca scie Dsa, cine e Brateanu, Rosetti, ori Baleanu, pre cari i numesce „soboli romaneschi“.

Scie Dsa, ca acesti barbatii sunt barbati de renume europeanu, cari au dovedit lumei, prin capacitates si scientiile loru diplomatic, prin principiile loru curatudemocratic, principie, cari Dsa nu le-a avutu nici canda, — ca diuariu motul secului presint.

Scie Dsa, ca barbatii, pre cari are obraznicia de a-i numi soboli, sunt luptacii standardului, pre care seculu XIX, seculu civilisatiunei, alu progresului, culturei si

*) Vedi Nr. 89, 90, 91 si 93 ai „Fed.“

ală libertății poporelor, a scrisu cu litere nesterse: Dio-
su cu tiranfal! Traiescă libertatea! pre-
candu redactorulu lui „Hirmondă” e una enigma, gacita-
ra, ba chiaru sobolu, că-ci si acum, in tempulu luminei,
orbecă si ratecesce in intunericu.

Scie Dsa că aceia, pre cari i numesee soboli, nu i-au fostu consolari în vr'una preparandia de a Dlui E ö t v ö s i u, ci principiele, cari ei le profesează astăzi în faț'a lumiei, cu frunte deschisă, sunt principiele progresului, cescigate la primele universități ale lumiei?

Si daca scio, pentru ce li da epitetulu de soboli? — Pentru ca ureseu despotismulu si lupta pentru libertate? Atunci francesii, italianii, americanii si toti cei ce lupta pentru libertate sunt soboli, er' DSa si consocii sei, cari si asta-di orbeca in intunericu, sunt fii ai luminei. Rositi si ve ascundeti de propriele vostre enviute nesocotite!!

Inca un'a. Dupa „Hirmondó“, magiarii sunt singurii amici ai Romaniei si ai Romanilor, si daca România vrea sa traiasca independent si libera, trebuie sa se alieze cu Ungaria. Asa se profetisce hariolulu de redactorul lui „Hirmondó“-ului. Dar i multumim prilejul frumosu. Dauna, ca n-am sciatu acesta mai inainte, acum e degiata tardiva.

In fine, inchiaiu acesto orduri cu svatulu, ce voiesc a-lu dă dlui redactoru alu „Hirondó“-ului, că să facă bine să schimbe titlulu diurnalului său in „H a z u g - m o n d ó“, că-ci va fi mai nimerită asié, și va ave celu putienu unu principiu. *Andrei Popu.*

Consumatione a

*ofertelor suscrite și solvite pentru institutului de fete din
Oradea-Mare.³⁾*

Nr. curinte.	Numele daruitorului	Locuinta	Sum'a		Observa-
			oferta.	solvata.	
			fl.	cr.	
1	Maria Popoviciu Domsa	n.	Vascon		2 —
2	Iulianna Kalotay	"			1 —
3	Eulalia Horváth Markovics	n.			1 —
4	Maria Lazaru	"			2 —
5	Demetriu Simai	"			1 —
6	Dna de Demetriu Si- mai	"			1 —
7	Floriana Popu	"			1 —
8	Ladislau Popoviciu	"			50 —
9	Atanasiu Coroiu	"			1 —
10	Alessandru Coroiu	"			1 —
11	Nonela Weisz	"			2 —
12	Leopoldin Pollach	"			1 —
13	Christian Baumgart- ner	"			1 —
14	Maria Rieger	"			1 —
15	Maria Körner	"			1 —
16	An'a Groza	"			50 —
17	Anitia Pap	"			30 —
18	Sofia Coroiu	"			50 —
19	Dna lui Michailu Fejér	"			1 —
			Sum'a		19,80

1 Elena Densusianu	Fagarasiu	5
2 Sinesta Stoiciu	"	1
3 Luisa Gremoiu	"	1
4 Carolina Alutanu	"	1
5 Maria de Lemeni	"	2
6 Maria Poparade	"	1
7 Zinca Romanu	"	2
8 Maria Tutlai	"	1
9 Francisca Tamás	"	2
10 Nett. Siulutiu	"	1
11 Maria Florea	"	1
12 Maria Cipu	"	1
13 Maria Aiser	"	1
14 Maria Popu	"	1
15 Otilia Gram'a	"	1
16 Anastasia Popescu	"	2
17 Iudita Negrila	"	1
18 Elena Popu	"	5
Sum'a		30

VARIETATI.

* * (D lu I. P. Eliade), revisore scolaru in Ploiesci, va dă la lumina a dou'a editiune, adausa si indeptata, a opului său importantu: *Elemente de Pedagogia si Metodologia*. Aceasta opera va cuprinde, ca si prim'a editiune, patru părți: *Pedagogia său cursulu educativu*; aci se găsesc cunoșintele pentru intemeierea unei reale si vere educatiuni; II. *Investigatorul si Scola*, unde se prescriu tote detorintile invetiatorilor către scola, scolari, concetatiani, collegi, autorităti, etc.; III. *Metodologia generală*, care indica modurile generale invetiamantului si recomenda pre cele mai bune; IV. *Metodologia speciale*; acëst'a pune la dispusetiunea Dloru invetiatori metodele cele mai recomandabile si i conduce cu siguritate către scopulu marei loru missiuni. Pretiul unui exemplariu pentru abonati va fi 3 lei noui. Oper'a va esă de sub tipariu in lun'a lui novembrie. Ne tienemus de detorintia a recomandă atențiunei publice acestu opu, destinat a inlesni atâtu parintilor căru si invetiatorilor greu'a loru missiune de educatori si instructori. Cumca opulu a fostu bine primitu in Romani'a, se vede de acolo, că din prim'a editiune s'au vendutu una mîie de exemplarie, asic că, ne mai avendu alte exemplarie, autorulu si a propus a face a dou'a editiune. Noi ni-amu permite numai observatiunea, ca scriitorii nostri din Romani'a să incungiure expresiunile curata francese, cari ni strica limb'a si o facu neintilesa, precum: a epuisă, a confiă. Nu toti romanii au amblatu la Parisu, ba chiaru si cei ce posiedu limb'a francesa si voiescu a scrie său a vorbi romanesce ar trebui să scia că: a epuisă si a confiă sunt expresiuni corupte si neaudite nu numai intre romani, ci si in limb'a nostra literaria. Nu voimur inse a micsora valorea opului prin aceste observatiuni, ci numai a areta unele sminte neiertate unui autoru, care voiesce a scrie pentru publicul român. Să vorbimur cu romanii ro-

* * (Post'a aeriana de balone.) Vediindu prusii, că francezilor li succede a sta în corespondinția cu lumea do afară prin post'a aeriana de balone, venira mai antâi la ide'a, de a-si procură și ei asemenea balone spre a începe lupt'a și în aeru, dar', precum se vede, aceasta ideea, cam ridicula, până acum nu s'a realizat. Generalul Moltke înse, ca totu-si să împedele pre francezi în sborulu loru, facu cunoscetu soldaților săi că, indată ce voru vedea unu balonu radieandu-se, să pusce după elu, punendu totu-odata unu premiu de 25 taleri pentru celu-ce va prinde vre unu balonu. Si într'adeveru, soldatii prusieni, cari de atunci începe nu încrede să privi totu spre ceru, cum vedeau unu balonu

radicandu-se, începu a versă săroie de glontie după elu-
incătu numai înaltîmea cea mare potă scapă pro fran-
cesi de pericolul amenintatoriu. , Frankfurter Ztg.⁴ ena-
reza, că balonulu, cu care Gambetta a sositu dîn Parisu
in Tours, inca su persecutat do inimici, și că Gambetta
fu chiaru ranită la una mâna.

* * (Francesi scapati.) Septeman'a tre-
enta sosira in Taus trei straini, d'intre cari numai unul
vorbiá ce-va nemtiesce, sciricira, daca se asta inca pre-
teritoriu bavaresu seu boemiu. Dupa-ce li se spuse că
Taus este una cetate a Boemiei, marturisira, că ei sunt
francesi fugiti d'in captivitate, ce'a ce se poateá vedé si
dupa uniform'a loru.

* * (Horvatu), ministrul de justitie, precum si spune „P. N.”, va cerceta in decursul acestei luni Transilvania. Ore ce pregatiri va face atare szolgabiró magiaru pentru a-lu primi; nu cum-va, spre aducere a minte vre unu Pál Albert va mai maltrata si va bate pretieranii romani?

Sciri electrice.

Bucureşti, 9. ce. Regimul nu vră să primeasca linia ferată Lemberg-Cerneuti-Iassí din cauza relei construcțiuni și, firesc, nu vră să solvesca nici quota garantiei de statu, ce ar trebui să se solvă acum pentru partea romana a liniei.

New York, 9. oct. Una proclamatiune a presedintelui Grant opresce pre poterile beligerante a intrebuintat porturile americane spre pregatiri de resbelu, ér' nàiloru loru de resbelu li concede a petrece in porturi numai 24 ore.

V i e n'a, 10. oct. Thiers conferà ieri mai multe ore cu Beust si avù audientia la imperatulu. Dupa media-di cercetă pre Taaffe, Potocky si Andrassy, si asta-di va pleca la Florent'ia.

R o m'a, 10. oct. Pap'a este irreconciliabilu.

London, 10. oct. Se dăce, că guvernul francez a amînatu publicarea alegerilor pentru Constituante, cari fure ordinate pre 16. oct., pîna candu intregă republică va fi în stare d'a efectua alegerile.

Vîine n'a, 10. oct., „Tagespfl.“ afia, că Thiers s-ar fi esprimat, cum că între Prusia și Rusia nu există nici unu compromis, că Rusia nu ar primi cu ochi buni la anexarea Lotaringiei și Alsaciei. — Unu congresu european ar fi pentru Franția multu mai favorabilu, decât negocierile cu Prusia singura. — Agentii prusesci cumpăra aici totu felul de tiole cu orice preț.

Berolinu, 10. oct. (Oficialu.) Unu esadrону alu regimentului 16 de husari fù atacatu in noptea de 7 spre 8 octombrie in Ablis prin tradare. Ablis fù dearsu, dreptu pedepsa. — Unu corpu mai mare de francesi, care s'a fostu departatut de Loire fù imprasciatu de catra prusi si bavaresi in 9. oct. la Etermups.

Londra, 10 oct. Una depesă din 8 oct. a consulului prusesc, contele Bernstorff, către lordul Granville sustine, assertiunea, că neutralitatea britanică este parțială pentru Franța, de ora ce de la 30 sept. încec s-au spedat 100.000 pușce din Anglia în Franța; fabricile din Birmingham și Londra luau din și noptea; oficialii valmali lăsa să treacă totușt; Anglia este unu mare arsenal pentru Franța; Germania nu crede în manifestațiunile de pace ale Angliei, de ora ce Anglia oteră inimicului mediu-loce, spre a prelungi resbelul.

V i e n'a, 11. oct. Seiri d'in Châlons spunu, că una escortă cu tunuri de assediу fù atacată în 9. oct. pre drumulu d'inte Nanteuil si Meaux de 2000 francișeuri. Cu acésta ocaziune, prusii au suferit perdeți insempnate.

Berolinu, 11. oct. Sa lăsătă faim'a, că Garibaldi va luă conducerea ministerului de resursele publice.

belu francesu.
B e r o l i n u , 11. oct. Se anuncia oficial-minte, că guvernulu prusescu nu si-a arestatu nice una data vointia, de a restaură pre Napoleonu cu ajutoriulu armelor germane. — Pre aici se vorbesce, că Bazaine are de cugetu a erumpe spre Belgia, a se internă acolo și, din cauza caotului presintă din Tranci'a, a se conservă pentru evenimentele ulterioare. Bombardarea Parisului s'a aménatuit inca pre vre-o câteva dîle, de ora ce nu sunt asiediate inca tote bateriele de assediul. — „Staats-anzeiger“ publica unu memorandu alu guvernului, comunicatu degeă mai multoru cabinete, care dîce : Guvernulu francesu a respinsu condițiunile de armistitiu ale germaniloru; astu-seliu lupta, care nu promite Franciei nice unu prospectu, se va continua. Memorandulu face responsabilu pre guvernulu francesu pentru urmările inevitabile, după

ocuparea Parisului, etc.
B e r o l i n u, 11. oct. Unu corpu de trupe
amestecate sub conducerea generalului Tann batu
in 10. oct. la Orléans una parte a armatei fran-
cese de la Loire; 1000 fetiori devenira prinsi si 3

tunuri cascigate; inimicul să se retrăsu în disordine.

C o l o n i a, 11. oct. Prin gară centrală trecu în tote noptile 8—10 trenuri cu munitiune pentru assediatorii de la Paris, fără-care trenu constă cam din 30 vagone. Bombardarea va începe, după sosirea acestor munitiuni, la sîpte puncte diferite.

F l o r e n t i a, 11. oct. Antorelli a respinsu rată lunaria a listei civile. — „Gazetta uffiziale“ publică unu decretu, care declară România și provinciile romane ca părți intregitorie ale regatului italianu.

O r a c o v i a, 12. oct. Diuariulu „Kraj“ publică una corespondintă d'in Berolinu, în care se dace, că Bismarck are intenționea de a restaură Poloniia în celu mai de aproape viitoriu.

V i e n a, 12. oct. Se scrie d'in România diariului „Volksfreund“, că papă refuză resoluțu d'a primă pre generalulu Cadorna. Papă nu a parăsu Vaticanulu de la ocupatiune incoce.

V i e n a, 12. oct. Scirile despre una missiune de pace a principelui Metternich în quartirul generalu prusescu nu au nece una baza.

B e r o l i n u, 12. oct. Se dace, că bombardarea Parisului se va începe între 14. și 18. oct. Contra fortăretiei Thionville se procede cu totu adinsulu. Victoria bavarezilor de la Orléans se consideră ca unu rezultat mare strategic.

B r e s l a u, 12. oct. Aici se facu pregatiri extra-ordinarie pentru una expediție de iernă.

B r u s s e l l a, 12. oct. Înaintea Parisului s'a intemplatu între prusi și bavaresi una luptă formale. Bavaresii protestează, că pretotindenea se

radica numai bandiere prusesci. Prusii, reînnoia ataculu a supră cetății St. Quentin.

V i e n a, 12. oct. „Tagblatt“ anunciază, că Thiers ar' fi declarat contelui Andrassy, că de la Sadov'a incoce magiarii și Slavii sunt represantii ideei austriace. Neutralitatea Austriei a apropiatul cu una sută de ani dominiunea germană. Viitorulu coroanei magiare jace în forturile Parisului. (Unu altu telegramu d'in Vienă, cu același datu, demintiesce acestu dialogu politicu între Thiers și Andrassy. Noi inca credem, că putința dore capulu pre Thiers de coronă magiară. Red.)

Proprietariu si editoriu **ALESANDRU ROMANU**
Redactoru respund. interim. **IONU PORUTIU.**

Tote ce nu convine onor. p. t. cumpărator, său se va reprimă său se va schimbă cu alte marfuri; una dovedă despre cea mai strictă soliditate.

Una singura probă este de ajunsu

Spre a se convinge cineva despre preturiile de totu efine ale obiectelor mai diosu insirate.

Tote marfurile se vendu sub garanția celei mai bune qualități.

Una asemenea assortimentu de obiectele cele mai noi, mai practice, preoum si luxurios, nu se astă in Vienă; să portata grigia pentru tineri si betrani, incatul pentru unu pretiu bagatelu se potu afa pre alesu presentele cele mai frumose si mai potrivite pentru domni si domne, precum si pentru copii de ori-ce este si stare.

Catalogul preturiilor luă primu ori-cine gratis si prin epistolă francată, indată ce se va areta adresa apărătoare; este deci unu avantaju forte mare pentru P. T. locuit d'in provincia a-

si prucură una asemenea exemplară, unde se pot vedea apărătoare pretiu, catu si numirea tuturor obiectelor, ce se astă in depositu. — Espedacile se facu său prin posticipatiune [Nachnahme], său prin

tramineră pretiu de-a dreptulu.

Estra su de articli diferiti de cea mai noua fabricatiune.

Pielaria vienesă,

cunoscută ca cea mai buna fabricatiune.

Tasce de mana pentru dame, cu cercu de cotelu, 1 buc. cr. 65, 75, 90, fl. 1, 1,20; din cea mai fină piele de chagru, cu jachetă secreta aurii, 1 buc. fl. 2, 2,50, 3,20, 3,50, 4; moșă-si cu presunatul înaltat, fl. 3,50, 4,50, 5.

Cele mai noi punge de mana practice pentru dame, său domni, 1 buc. cr. 40, 60, 80, 90, fl. 1, sortea cele mai fine fl. 1,20, 1,50, 2, 2,50.

Portofole practice, à cr. 60, 80, fl. 1, 1,50, sorti pre-fine, 1 buc. fl. 2, 2,50, 3, 4.

Porte - sigare, 1 buc. cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1, 1,50, sorti pre-fine, fl. 2, 2,50, 3, 4.

Notifici, c. 10, 15, 20, 25, pieză fină în pânză, cr. 30, 40, 50, 60, fl. 1.

Punge de tabacu, cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1,20, 1,50.

Tasce de caletorii, din piele tare, cu lacanu, 1 buc. fl. 2, 2,50, 3, 8, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 4, 4,50, 5.

Giamantone (casula) de drum, nepenetrabil, cu ea mai bună impăcată, 1 buc. fl. 2, 2,50, 3, 50, 4, 4,50, 5, 6.

Flacone pentru caletorii, îmbrăcată în piele, si poalele 1 buc. fl. 1,20, 1,50, 2, 2,50.

Manuscr de vera, pre-bune, de atia seu matase, pentru copii pâna la 8 ani, 12 cr., pâna la 15 ani 15 cr., pre-fine 20 cr., pentru dame 20 cr., pre-fine 25 cr., cu manșetă 30 cr., din matase rezisită, 35 cr., pentru domni 25 cr., pre-fine, 35 cr., matase rezisită, 40 cr., legatură pentru dame său domni, ce se potu spala, său lăvătură, 20 cr., se astă pre alesu si după gustu.

Cingătorii (brâne) pentru dame si copii. Pentru copii, lustruită, 8 cr., după lăte 15 cr., pentru dame 25 cr., din piele tare; cingătorii pentru dame său fătăie 35, 40, 50 cr., împrenatate cu matase 70, 90 cr. fl. 1.

Cel mai mare assortimentu de albumuri pre-frumose :

Pentru 25 portrete, bine-ornament, cr. 60, 80, fl. 1.

... cu ornamente pre-fine fl. 1,50, 2, 3.

... fină, cu împărtășire de auru, cr. 90, fl. 1,50, 2.

... cu celu mai frumos ornamentu, fl. 2,50, 3, 3,50, 4, 5.

... 100 si 200 portre. 1 buc. fl. 4, 5, 6, 8.

Exempliarie de luxu, fl. 10, 12, 15, 18, 20.

Albumu cu muzica.

Fiu-cs album, candu sau dușche, canta două d'intre cele mai noi si placute piezo de jocu său opere, cu tonuri pline de tact si plăcute. Cu surprindere placuta pentru visitatorii caroie din curiozitate, furnizându pri Album, este totu adăduciu însoțire de muzica. I bue formata micu, fl. 9,50, 10, 10,50. I bue formata mare si lungă, fl. 11, 12, 1, bue, quartă mare, exempliarie de luxu, fl. 14, 15.

Cale mai fină telescopic opticu cu linte aerostatică si cu poalele chiară de viduu în departare de 1, pâna la 3 milă, à fl. 4, 4,50, 5.

Mappe de scriuri, cu incuietoria, fl. 1, 1,50, 2, acela-si, forte practice, cu informație completă, 1 buc. fl. 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 5.

Necessarie pentru dame, provadute în totu este de la 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100, 105, 110, 115, 120, 125, 130, 135, 140, 145, 150, 155, 160, 165, 170, 175, 180, 185, 190, 195, 200, 205, 210, 215, 220, 225, 230, 235, 240, 245, 250, 255, 260, 265, 270, 275, 280, 285, 290, 295, 300, 305, 310, 315, 320, 325, 330, 335, 340, 345, 350, 355, 360, 365, 370, 375, 380, 385, 390, 395, 400, 405, 410, 415, 420, 425, 430, 435, 440, 445, 450, 455, 460, 465, 470, 475, 480, 485, 490, 495, 500, 505, 510, 515, 520, 525, 530, 535, 540, 545, 550, 555, 560, 565, 570, 575, 580, 585, 590, 595, 600, 605, 610, 615, 620, 625, 630, 635, 640, 645, 650, 655, 660, 665, 670, 675, 680, 685, 690, 695, 700, 705, 710, 715, 720, 725, 730, 735, 740, 745, 750, 755, 760, 765, 770, 775, 780, 785, 790, 795, 800, 805, 810, 815, 820, 825, 830, 835, 840, 845, 850, 855, 860, 865, 870, 875, 880, 885, 890, 895, 900, 905, 910, 915, 920, 925, 930, 935, 940, 945, 950, 955, 960, 965, 970, 975, 980, 985, 990, 995, 1000, 1005, 1010, 1015, 1020, 1025, 1030, 1035, 1040, 1045, 1050, 1055, 1060, 1065, 1070, 1075, 1080, 1085, 1090, 1095, 1100, 1105, 1110, 1115, 1120, 1125, 1130, 1135, 1140, 1145, 1150, 1155, 1160, 1165, 1170, 1175, 1180, 1185, 1190, 1195, 1200, 1205, 1210, 1215, 1220, 1225, 1230, 1235, 1240, 1245, 1250, 1255, 1260, 1265, 1270, 1275, 1280, 1285, 1290, 1295, 1300, 1305, 1310, 1315, 1320, 1325, 1330, 1335, 1340, 1345, 1350, 1355, 1360, 1365, 1370, 1375, 1380, 1385, 1390, 1395, 1400, 1405, 1410, 1415, 1420, 1425, 1430, 1435, 1440, 1445, 1450, 1455, 1460, 1465, 1470, 1475, 1480, 1485, 1490, 1495, 1500, 1505, 1510, 1515, 1520, 1525, 1530, 1535, 1540, 1545, 1550, 1555, 1560, 1565, 1570, 1575, 1580, 1585, 1590, 1595, 1600, 1605, 1610, 1615, 1620, 1625, 1630, 1635, 1640, 1645, 1650, 1655, 1660, 1665, 1670, 1675, 1680, 1685, 1690, 1695, 1700, 1705, 1710, 1715, 1720, 1725, 1730, 1735, 1740, 1745, 1750, 1755, 1760, 1765, 1770, 1775, 1780, 1785, 1790, 1795, 1800, 1805, 1810, 1815, 1820, 1825, 1830, 1835, 1840, 1845, 1850, 1855, 1860, 1865, 1870, 1875, 1880, 1885, 1890, 1895, 1900, 1905, 1910, 1915, 1920, 1925, 1930, 1935, 1940, 1945, 1950, 1955, 1960, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050, 2055, 2060, 2065, 2070, 2075, 2080, 2085, 2090, 2095, 2100, 2105, 2110, 2115, 2120, 2125, 2130, 2135, 2140, 2145, 2150, 2155, 2160, 2165, 2170, 2175, 2180, 2185, 2190, 2195, 2200, 2205, 2210, 2215, 2220, 2225, 2230, 2235, 2240, 2245, 2250, 2255, 2260, 2265, 2270, 2275, 2280, 2285, 2290, 2295, 2300, 2305, 2310, 2315, 2320, 2325, 2330, 2335, 2340, 2345, 2350, 2355, 2360, 2365, 2370, 2375, 2380, 2385, 2390, 2395, 2400, 2405, 2410, 2415, 2420, 2425, 2430, 2435, 2440, 2445, 2450, 2455, 2460, 2465, 2470, 2475, 2480, 2485, 2490, 2495, 2500, 2505, 2510, 2515, 2520, 2525, 2530, 2535, 2540, 2545, 2550, 2555, 2560, 2565, 2570, 2575, 2580, 2585, 2590, 2595, 2600, 2605, 2610, 2615, 2620, 2625, 2630, 2635, 2640, 2645, 2650, 2655, 2660, 2665, 2670, 2675, 2680, 2685, 2690, 2695, 2700, 2705, 2710, 2715, 2720, 2725, 2730, 2735, 2740, 2745, 2750, 2755, 2760, 2765, 2770, 2775, 2780, 2785, 2790, 2795, 2800, 2805, 2810, 2815, 2820, 2825, 2830, 2835, 2840, 2845, 2850, 2855, 2860, 2865, 2870, 2875, 2880, 2885, 2890, 2895, 2900, 2905, 2910, 2915, 2920, 2925, 2930, 2935, 2940, 2945, 2950, 2955, 2960, 2965, 2970, 2975, 2980, 2985, 2990, 2995, 3000, 3005, 3010, 3015, 3020, 3025, 3030, 3035, 3040, 3045, 3050, 3055, 3060, 3065, 3070, 3075, 3080, 3085, 3090, 3095, 3100, 3105, 3110, 3115, 3120, 3125, 3130, 3135, 3140, 3145, 31